

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
 Belső árá: Egész évre 12 K. Negyedévre 3 K. Tanítóknak, jegyzőknek 10 K.
 Egy szám ára 24 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
 Nyitlár soronként 80 fillér.

A Gazdasági-egyesület táviratához.

A földmivelésügyi miniszter azt mondta, hogy a vérzivatarból ne legyen többé aranyeső; nem engedi, hogy bizonyos érdeksoportok kizsarolják a népet. És ezzel akarva nem akarva, az érdeksoportoknak a májára tette az ujját, úgy, hogy azok hatalmast jajdultak bele s fájdalomukban a piszkolódások egész tömegét zuditották Mezőssy miniszterre.

Az erőteljes hang nyomán utjára indult egy olyan hajsza, mely a magyar közéletben bár nem ismeretlen, azonban a józanul gondolkodni és itélmi képes közönségnél mégis eleven visszatetszést vált ki. Mert miféle közéleti tisztesség az, melyik éppen azokra az emberekre törhet orozva rá, akiknek a becsületükre és fedhetetlen hírnevükre is föltétlenül szükségük van — a köztisztviselőkre, jelen esetben egy miniszterre — és így támad rá: „Én nem azt mondom, hogy hűtlenül sáfárkodtál, de azt, hogy magad felé hajlik a kezéd, védj magad!” Ez megfordítása minden erkölcsi és jogi rendnek, sőt a logikának is. A becsületes ember, akit vádolnak, rendszeresen semmivel sem tudja bizonyítani, hogy becsületes. Nem mindenki van abban a helyzetben, hogy felmentő ítéleteket hordoz a zsebében. S így a tendenciózuson felépített vádból, ha mindjárt az első tekintetre is kilóg a lóláb, mindig maradhat vissza a meggyanusításnak olyan utóíze, mely a közéletben a bizalmatlanságot kelti fel s amelynek elérése tulajdonképpen a támadók célja.

Mezőssy földmivelésügyi miniszter fellépése nem is exisztenciájukban támadta meg azokat, akik a vérzivatar rettenetes idejét aranyesővé formálták át a maguk hasznára, hanem csak figyelmeztetett a tisztességre, s az érintettek hangos szavától mégis visszhangzott az ország, megteltek hírlapjaik bosszu után lihegő gyűlölködéssel, ádáz, engesztelhetetlen váddal, becsületöléssel.

A közéletnek ezen elfajzása ellen emelte fel Udvarhelyvármegye Gazdasági-egyesülete is tiltakozó szavát a napokban tartott gyűlésében és adott kifejezést a megtámadott miniszter iránt érzett bizalmának, mely az ő közéleti működésének ismeretén épült fel. Ez a közéleti működés nem mai keletű és különösen ismeretes a múltban éppen a székelység érdekeinek meleg felkarolásából. Persze a közönség is úgy van a miniszterével, mint az ember a szívével. Akkor vesszi tudomásul szívét, ha öröm megdobogtatja, bánat elernyeszti; a minisztert, ha meggyanusítják, ha meghurcolják, ha vendégül várják. Mindez

azonban nem tartozik a miniszteri állás értékéhez, érdeméhez, súlyához. Ezek az életbevágó dolgok ott és akkor funkcionálnak, a mikor a közönség nem érdeklődik s amelyből tulajdonképpen él, fejlődik, erősödik.

Mezőssy Béla minisztert természetsszerűleg éppen a gazdák ismerik a legjobban, a legközelebről, mert most is, amikor tiltakozott bizonyos pénzesoportok szemérmetlen, utálatos kapzsisága ellen, tulajdonképpen a gazdák érdekei mellett emelt szót: azt kellett érezni az egész szervezetnek.

Gazdaságilag, társadalmilag, politikailag iszonyu válságos időközön megyünk keresztül. Ha e mostoha körülmények közt egy államférfi buzgalommal, tudással és lelkesedéssel, kötelességérzettel elszántan szembeszáll minden akadállyal, kellemetlenséggel, félreértéssel és rosszakarattal és fényt vet működésének hatalmas terére; mer és tud küzdeni az elharapózott gazdasági epidémiákkal, megtudja állapítani a diagnózist és feltárja a betegséget, mely a nemzet testén rágódik, meg tud indítani új irányokat, tevékenységre szólítani sokaságot — úgy a mellett a férfi mellett mindenképpen érdemes a bizalomnak megnyilvánulnia.

Határainkon még egyre folynak a véres küzdelmek, ellenségeink még mindig fel akarják darabolni a mi országuunkat, a rettenetes, utálatos Moloch még egyre szedi a nemzet eleven erejét, — hihetetlen — hogy akkor ebben az országban még mindig akadnak, a kik pártharcot prédikálnak, egymást üldözik, lelepleznek, becsmérelnék, kisebbitenek, visszönást, pártütést szítanak, minisztert becsületében kikezdenek, mert anyagi érdekeiket veszélyeztetve látják. Ez ellen a rendszer ellen emelte fel az ország, igen helyesen, pártkülömbőség nélkül tiltakozó szavát, azt utasította vissza a mi Gazdasági-egyesületünk és ezért fejezte ki bizalmát Mezőssy miniszter irányában.

Az erdélyrészi ellenséges betörés következtében létkben megtámadott exisztenciák támogatása érdekében a Kormánybiztos az Országos Hadsegélyző Bizottsággal az alábbi megállapodást létesítette: 1. Segélyezésben csakis a meddőnek tekinthető (nyugdíjasok, kegydíjasok) vagy oly csekély gazdasági erőt képviselő exisztenciák részesítendők, a melynél nem tételezhető fel, hogy a kamatmentes kölcsön nyújtotta támogatás felhasználásával, saját gazdasági erejükből talpra állhatnak. 2. Kamatmentes törlesztéses kölcsön nyújtásával segítségben azon kisebb gazdasági erőt képviselő exisztenciák részesítendők, kik önmerejükből képesek létüket újból megállapítani. Ilyeneknek tekintendők a kisbirtokok, kisebb kereskedők és iparosok; az utóbbiak csak azon esetben, ha az Országos Hadsegélyző Bizottság által a kereskedelmi és iparkamarák közbenjöttével megindított segélyezési akciók keretében nyert segítyeken kívül, a veszélyeztetett exisztencia megmentése további támogatást tenne indokolttá. Ily kamatmentes törlesztéses kölcsönt az Országos Hadsegélyző Bizottság rendszeren 3—5

évi időtartamra, közvetlenül megfelelő telekkönyvi biztosítás mellett folyósít. 3. A kisebb és nagyobb (gazdasági) középbirtokosok részére kamatmentes kölcsön folyósítva nem lesz. Ezek kölcsön igényeikkel a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségéhez utasítanak. Az országos Hadsegélyző Bizottság azonban az eképp nyert kölcsönök kamat terhének egy részét indokolt és rendkívüli méltánylát érdemlő esetben kivételosen az egész kamatterhet is kész átvállalni. Az erdélyrészi átlag viszonyok között, a birtokoknak kiterjedés szerinti minősítés tekintetében a következő osztályozás tekintendő irányadónak: 1. Kisbirtok legfeljebb 50 kat. holdat, 2. kisebb középbirtok: az 50—200 holdat, 3. nagyobb középbirtok: 200—600 holdat kitevő földbirtok.

Udvarhelyvármegye nagyipari jövőjének megalapozása.

— Levél a szerkesztőhöz. —

II.

Nem képelem el elhanyagolt fürdőinknek varázslatszerűen történő és világbiruvé tételét. Azt azonban elképelem, hogy fürdőink fejlesztésére előnyös és megfelelő módszer volna az, ha fürdőinket a jelenleg elméletiből valóságossá váló „Sörfőzde részvénytársaság” vásárolná meg avagy venné haszonbérletbe és ez rendező be a jelenkor kiválsámainak megfelelően oly módon, hogy fokozatosan több vendég vonzására és befogadására alkalmas legyen.

Különösen üzletemberek meg fogják tudni érteni a jelentőségét és jövedelmező voltát annak, ha fürdővendéglő tulajdonosa avagy bérletje saját termelte sörrel, tejjel, zsírral, hússal stb.-vel elláthatja a fürdővel kapcsolatos vendéglőjét. Üzletemberek képesek teljesen megérteni azt is, hogy mit jelent a városok fejlődésére az idegenforgalom. Bizonyosra veszem, hogy — különösen az üzletemberek egyetértésén — az erdélyi fürdőinkkel való kapcsolatbáhozása és a fürdőinknek az elmondottak értelmében való fenntartása és fejlesztése egyik hathatós módszere volna városunk fejlődésének.

Egyelőre csupán ezeket véltem szükségesnek fölemlíteni, mint oly gondolatokat, a melyekre alapítom sörfőzdeink fürdő bérletével és fenntartásával kapcsolatba hozását illető véleményemet.

Fürdővendéglők fenntartásával kapcsolatba hozva, már jövedelmezbiztosítás nézőpontjából sem kevésbé lényeges vállalat a tervbevéve levő, gyümölcskonzervgyár gyártmánya sem. Nem azért említem föl ezt, mintha a konzervgyár létesítésének irányára befolyást óhajtanék gyakorolni, hanem fölemlítem csupán oly célból, hogy ezzel is reá mutassak a fürdő fejlesztésének fenntartásával párosuló sok irányu előnyök egyikére és viszont a fürdő fenntartása nézőpontjából tekintve a fogyasztási cikkek készítésében és rendelkezésre állásában nyilvánuló előnyökre.

Okulva az egyes családok által fenntartani szokott vállalatokhoz fűződő érdekek, némely tekintetben egyoldalú voltát követő hátrányokon és a tulajdonos személyében bekövetkező váltakozások, néha sajnálatos következményein és tudva azt, hogy az egyes személyek alapította vállalatok nem mindig képesek az iparvállalat szükség és korszerű fejlődését biztosítani, mintegy magától érthetőnek kell tekintsük iparvállalatok léte-

sitése és fenntartása céljából az egyesülést és a vállalatokhoz fűződő érdekeltségük a közönség minél szélesebb körébe való kiterjesztését, mert csak így alapíthatunk megfelelő és maradódot és így biztosíthatunk saját terményeink és gyártmányaink részére saját körünkben és fogyasztót. A távoljövőbe is kiható ily célból történő egyesülés létrehozásában kell, hogy az anyagi és szellemi erőtevényezők együtt működjenek és az anyagi és szellemi erőtevényezők kell, hogy megtegyék a kezdeményező lépéseket. Ezek től az erőtevényezőtől várják az itthonlevők és a harctéren küzdők egyaránt: városunk és vármegyénk lakóinak boldogulásához és jövőjének biztosításához vezető ténykedéseket. Bizonyesra veszem, hogy a vezetőket a tágabb értelemben vett érdekeltek és a kövőbbé vagyonosak is támogatni fogják és hogy így, egyesült erővel hathatósan és a jelen korban élésre érdemes voltunk mellett bizonyító mérvben fogjuk lerakhatni vármegyénk boldogulásának és fejlődésének a hősök dicsőséget hozott küzdelméhez méltó alapját.

Hősök valóban dicsőséget hozóan vívták és vívják ma is a sokra halált hozóit és hozó harczokat. Ellenségeink által időnként megcsontított országunk területét az ellenségtől nemcsak megtisztították, hanem határait ki is bővítették. Az életre-halálra menő háborus küzdelem véget fog érni; azonban nem fog véget érni a létfen-

tartásért vívott és vivandó állandó küzdelem. Ebben a küzdelemben a harc eszköze (fegyver) az ipar és kereskedelem és egyúttal ez a küzdelem középpontja is. Ebben a harcban részt veszünk valamennyien és harcolunk néha saját hozzátartozóinkkal szemben is. Hogy a létfenntartásért vívandó küzdelemben vármegyénk is felszínre maradjon: mezőgazdaságunk, iparunk és kereskedelmünk fejlesztésére kell az eddigénél jelentősebb mérvben törekednünk és ezen cél elérésének biztosítására irányuló törekvés kell, hogy nyilvánuljon bármely vállalat létesítésében. Ha az ezen cél biztosításának megfelelő alapkövet bármely vállalat létesítésével és vármegyénk bármely területén egyszer elhelyeztük, erre majd önként fog felépülni az az épület, a melyben fejlődni fog iparunk, kereskedelmünk és mezőgazdaságunk és a mely láncszómét fogja képezni az országos és később a világkereskedelemben kapcsolódásnak.

Vármegyénk vasúti közlekedésének hiányos volta miatt bármennyire is zsákutcában levőnek érezzük magunknak a vasúti forgalom nézőpontjából — mégis a most említett, a távoljövőbe kiható célokhoz szemelődött tartásával kell, hogy szervekedjünk és cselekedjünk, ha azt akarjuk, hogy a zsákutcából kijussunk és hogy országunknak az ipar és kereskedelem és a mezőgazdasági termények terén is jelentékeny tényezői legyünk.

Rokkant.

Egy hó közigazgatása.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága 10-ikén tartotta okt. havi ülését Dr. Lengyel György főispán elnöklétével, a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett.

Tárgysorozat rendőrnő Sebesi alispán jelentette, hogy a közigazgatás rendes menetét mi sem zavarta a megszorított teendők mellett is a munka akadály nélkül folyt. — Az árvaszék jelentését báró Orbán János elnök terjesztette elő; jelentéséből kitűnt, hogy az árvaszék 1082 ügydarabot intézett el, gyámság alatt 14985, gondnokság alatt 738 egyén áll, a hadbavonult 6173 családjára után 14586 kiskorut tartunk nyilván. — Dr. Lengyel József főorvos jelentése szerint a közegészségügy kedvező, a hó folyamán 69 hevenyfertőző beteget jelentettek, kik közül a hó végén ápolás alatt maradt 33. A közkórházban 100 beteg részesült ápolásban, kik közül a hó végén 49 maradt vissza. — Kolumbán Lajos kir. tanfelügyelő bejelentette, miszerint a múlt hó folyamán tartott közigazgatási bizottsági ülés ama határozatának, hogy az áll. realiskola helyett kilátásba helyeztetett állami felső kereskedelmi a folyó tanévben megnyitassék, a közokt. miniszterhez felterjesztés tétessék, megfelelő. A Pro Transsylvania Orsz. Segítő Bizottsága által fenntartott Napközi Otthonok a bizottság kormányzó tanácsának határozata alapján bezárattak, illetve bezűnttetettek. Tekintettel azonban a mai nehéz megélhetési viszonyokra, a nagymérvű drágaságra, mely különösen a városban élő szegény népet sújtja, Székelyudvarhely város szegény gyermekei számára az étkészítéssel egybekötött Napközi Otthon további fenntartása iránt előterjesztést tett. A tanács a Napközi Otthon további fenntartását engedélyezte. Bejelentette, hogy a múlt tanévben Székelyudvarhelyen létesült cipőjavító és foltozó műhely részére, mely intézmény már a múltban is szép eredménnyel ért el, a Pro Transylvaniától pénzületi segítséget kikerült nyernie a legszükségesebb szerszámok és anyag beszerzésére; ily cipőfoltozó műhelynek Székelykeresztúron az állami elemi és tanítóképző intézettel, továbbá a vargasi és parajdi iskolákkal kapcsolatosan való felállítására iránt a Pro Transylvaniához előterjesztést tett. — Mátéffy Domokos p. igazgató jelentette, hogy a kereszturi és oklándi adóhivatalok a megéjtett vizsgálat rendőrnőben lévőknél találtak. Egreszesadónak az 1,011,871 K követelésre befolyt 393,459 K; fogyasztói és italmérésben 5628 K. dohányjövédékben 72,902 K, bélyeg, díj és jogilletékben 21,765 K folyt be. A bor és fogyasztási adók, valamint az italmérisi illetékek jövő évi biztosítása folyamatban van. — Leichtner Gyula műszaki tanácsos jelentéséből kitűnt, hogy az utronalak jókarban vannak, a fedanyag biztosítása végett a hadseregparancsnokot megkeresték 2—3 körtörőgép és 4 munkásosztály átengedésére. — Zonda József főállatorvos jelentette,

hogy az állategészségügy kedvező. A jelentések sorát Székelyhidly Viktor gazd. felügyelő zárta be, kinek előadását másik helyen ismertetjük.

Neveljünk iparra.

— Jóakaratu laikusaink. —

Az Udvarhelyi Híradó ez évi 40. számában ismét előkerült az iparra nevelés kérdése. Cikk író jóakaratu laikusok* közé sorozott, a mi rám nézve ugyan semmit sem jelent, de igenis megrojjá azokat a cikkemben névszerint fel nem sorolt szakembereket, a kik negyed század óta oktatnak a köipari és szobrászati terén. A zalatnai kőfaragó szakiskola ügyéről néhai Köllő Miklós jeles székely szobrász barátom tolba mondása után irtam volt cikkeimet. A Köllő Rottenbiller-utcai műtermében tanulmányoztam a vaslábi, szárhelyi és más márványköveink minőségét, feldolgozásra alkalmas voltukat. A mester halála után a sirjához életnagyságu szobrot emeltünk és azután az ő tanítványai: Balázs István, Kemner Antal, Fejér János székely szobrászok szíves szakfelvilágosításai mellett írogattam a székely köiparról. Hogy ki volt Köllő? azt nem szükséges a székely anyaváros olvasói előtt soká fejtegetnem. Az ő alkotása a segesvári Petőfi szobor, marosvásárhelyi Kossuth-szobor (itt barátokunk össze), az országház kupolatermének szoborcsoportjai, a szegedi szentháromság-szobor, a budai várpalota számos jeles szobra stb. A tanítványairól följegyzem, hogy közel harmincz esztendője a főváros elsőrangú kőfaragó szobrászai. A hétfalusi kőfaragó iskolából kerültek ki és végtezték az iparművészeti szakiskolát Budapesten. Jelenleg a fővárosban (Bpest, VII. Zugló) akkora műtermük van (a sajátjuk), akár az udvarhelyi nagy templom, mert ők állították össze öntés alá hazánk legnagyobb testalakját, az esztergomi székesegyházra a Hit angyalát, 106 m. magas. Szent László és Szent István 6-6 m. magasak, Ha fel akarám sorolni a királyi vár kapujában álló négy orosz lántól kezdve (egyik egyik 200 métermérezen sulyu) az ők munkásságaikat harmincz évre visszamenőleg, bizony sok lenne, mert volt idő, a mikor 12—16 ód magával dolgozott a székely szobrászok csoportja a még Székely Károly a vásárhelyi Rákóczy-szobor alkotója is náluk faragott 18 év előtt.

Ezeket tehát az én tollam után jóakaratu laikusoknak ítélte Cs. I. cikk író ur.

A székely iparról már több tanulmányom jelent meg és nem ohajtok a tudományommal előhozakodni, de becsületesen bevallom, hogy soha szakemberek véleménye nélkül nem irtam, csakis a leghivatottabbak szaktudását vettem papírra. Ez alkalommal is az itt névszerint följegyzettek és föl nem soroltak nevében a jóakaratu laikusok jellegzetes kifejezést tisztelttel visszautasítottam.

Igen is, a zalatnai kőfaragó szakiskola egy

szárazra került szegény hal, egy fából vaskarika, a melyet néhai Lubács Béla kereskedelmi miniszter halálából adott szülőhelyének. Szeged városa is pályázott rá ugyan, a hol szintén a Tisza homokját akarták átalakítani kőfaragó szakiskolává, de a miniszter szülőhelyét, Zalatnát boldogította azzal, a mi nem más még ma sem, mint *nesze semmi fogd meg jól*. Ez az, a mit úgy fejeztem ki, hogy nálunk az ipart a politika irányítja. Vagy nem?

A mi az agyagipari tudományomat illeti, hát az is ilyen laikus férfiakra támaszkodik. Az agyagiparról Gáspár beszélt, a korondi, de ez nem elégített ki, az ő felfogásával nem bírtam egyetérteni, bár sok szép tárgyat láttam nála. Igazi szakemberem József Jend, a firtosváraljai tanító fia volt, a ki Budapestre a Magyar Királyi Iparművészeti Iskola kerámiai szakjára kapott állást a háboru kitöréseig. Lehet, hogy ezikk író előtt ez is laikus, de az országos híru szakemberek előtt olivmert tehetség volt, szép tervei és alkotásai minta képpen szolgálunk az iparművészetü és igen jól megfizették, a mi fő. Ó nagyon is jól ismerte az udvarhelyi viszonyokat, aztán tovább tanult és talán nem is egészen laikus az agyagiparban.

Ezeket ohajtottam elmondani jóakaraté laikusainkról azoknak, a kiket érdekel és ezikk írónak is, a ki Zalatnán a kőfaragó szakiskolát felvirágoztatta vezetésével. Fenntartom továbbra is azt a kijelentésemot, hogy a kőfaragó szakiskola létalapja a bőséges kőanyag, mely közel van és kenyeret, megélhetést nyújt: az iskola növendékének a tanult mestersege által, felvirágoztassa a székely kőbányákat ezek munkája és nem nevel székely iparost a világ számára, — miként azzal Cs. I. cikk író idézett cikkében szinte hivalkodva kérkedik. („Sőt Ausztriába és Németországba is” mennek a zalatnai kőfaragó növendékek, — írja, de azt, hogy hányan maradtak otthon a nemzet erejét gyarapítani, azt nem sorolhatja föl.) Most a világot elárasztó vértenger dagálya idején, ime a székely nemzetnek nagy fiai, a kik az ipari ügyek országgrészi vezetőinek mondhatják magukat, abban látják a zalatnai kőfaragó szakiskola sikerét, hogy minden növendékét, az összes drága vért kiszállították hazájuk földjéről. Mintha csak a székely ipar arra való volna, hogy a nemzet erejét gyöngítse, fiait a szélrózsa minden irányába szétszórja, a nemzeti tömörülést megakadályozza.

Tulzásba nem szabad menni sem az egyik, sem a másik oldalra, mert az igazság mindenkor a közepen volt. Ebben az ügyben is az az igazság, ha megtaláljuk az összhautgot. A zalatnai kőfaragó iskola növendéke, éppen azért, mert az iskola létalapja: a kőbánya hiányzik, nem maradhat otthon, kényszerítve van a kivándorlásra. A magyar kormány törvényhozással védekezik a kivándorlás veszedelme ellen, az erdélyrészi, országshírű iparügyvezetők hivalkodnak, kérkednek azzal, ha szakpályára nevelt fiaink egyáltalán meg sem élhetnek otthon, kényszerítve vannak elvándorolni. (Vagy beállnak igen gyakran — finánczoknak.)

Az ilyen szárazra került hal, mint az erdélyrészi ipari szakiskolások némolyike, sokkal többet árt a magyar nemzetnek, mint azt a szakvezetői gondolják. Mert először is *ottlétük elfogalja a hivatásos és szükségszerű iparok helyét*, hazájából kivándorolni készített — tanult, szakmestersege által a legdrágább ifju vért, a nemzet féltett, tiszta kiucst. Szaktudását máshol értékesíti és nem szerez dicsőséget otthonának, szülőföldjének. Akkor volna hivatása magaslatán a zalatnai kőfaragó szakiskola, ha növendékeinek legalább 50 százalékát otthon tudná ellátni munkával, megélhetéssel, de az hogy az összes szaktanulói kénytelenek vándorbotot venni, bizony nem szűdöi gondosság, nem dicsőség, hanem igen gonosz mostohák szokása.

Karrarát illetőleg ne tessék ezikk írónak kitanítani a száz evek óta üzemet irányító talián kőbányavezetőket. Azok igen jól tudnak számolni. A vasúti tarifakérdés már akkor tudomány volt náluk, a mikor nálunk még kőfaragó szakiskolák nem boldogították a törekvő ifjuságot. Az olaszok már csak a tiszterte több pénzt jövedelmező kézzel szoborállítását vállalják el, a nyerskő szállítása helyett, ha drágább is valamivel a kézzel szobor szállítása.

Végül csak azt jegyzem meg, hogy ezután is ezikkirő bátran nevezhet jóakaratu laikusok, mert az igazán megillet, de azok az eszmék, a melyeket az erdélyi részek legkiválóbb fiai, mint szakemberek velem megíratnak, azok helyt állanak magukért. Mert örök igazságot lehet leceapni, lekicsinyelni, de nem lehet megdönteni. Köllő Miklós mondotta, hogy a köipari szakiskolának a bőséges, megfelelő minőségű kőanyag közelléte a létalapja és ezt nem lehet megdö-

teni. Ez áll minden nehezen szállítható, súlyos ipari anyagra és így az a gyazipar sem bírja meg a távoli szállítást, jobb ha azt Korondról visszük Udvarhelyre, mint Bereg- és Biharvármegyékből.

Az erdészkelet iparfejlesztés hasonló az üveg-házi növénytermesztéshez, azt is felvirágoztatják a hó alatt, de csak magámulatságra, nem a nemzet éltetésére és élelemmel való ellátására. Ova intem az erdélyi részek ipari ügyeinek vezetőit, hogy végre lássák be némely tévedéseiket, mert jón a megújulás kora, a háboru utáni alkotó munka ideje és kicsinyes, szűk látókörű szakemberek által vezetette, ismét elmaradnak a világvárosból, Erdély szegényebb lesz, mint volt és ha gazdagodik, akkor idegenek zsebe duzzad tőle. Udvozzlettel

(Bpeat.)

Péterfy Tamás.

VÁROS.

Élelmiszerjegyek kiosztása. A városi közéletmezési hivatal vezetője közli, miszerint az élelmiszerjegyek (cukor, liszt stb.) november hóra az alábbi napokra lesznek kiosztva és pedig a vezetőknél kezdőbetűi szerint a következő sorrendben:

Oktober hó 15-én	kapnak az A, B, C, D.
" " 16-án	" az E, F, G, H.
" " 17-én	" az I, J, K, L.
" " 18-án	" az M, N, O, P.
" " 19-én	" az R, S, Sz.
" " 20-án	" az T, U, V, Z.

A jegyek kiadása reggel 8 órától déli 12 óráig tart. A közönségnek érdekébe áll, hogy csakis a névnek megfelelő napon jelentkezék. A jegykiadás Betlen utcai irodahelyiségben (16. szám) történik.

Elfogyott a bezin. A hatóság közhirre teszi a cséplőgéptulajdonosok között, hogy a marosvásárhelyi kőolajfinomító gyár a bezin kiosztást beszüntette. Jeleleg Székelyudvarhelyen sincs bezin készlet.

A szálláspénzeket fel kell venni. Újlag felhívja a hatóság a lakasadókat, hogy a katonai szálláspénz leszámolása végett ezen lap szeptember hó 23-iki számában megjelent felhívásban feltüntetett betűsorrendben és időben a saját érdekükben jelenjenek meg. A betűrendes névsor a városházánál ki van függesztve.

Egerek irtása. A hatóság a gazdaközönséget újlag felhívja, hogy az őszi szántás végzésénél a mezői egereket a legnagyobb mértékben irtsa.

Takarmány szállítása. A hatóság közhirre teszi, hogy szénát és más takarmányt egyik községből a másikba csakis engedéllyel lehet szállítani. Az engedélyt előjárásági bizonyítvány és katonai engedély alapján lehet kapni.

Hadifoglyok levelezése. Az utóbbi időben a hadifoglyok a táborokban lévő társaikkal való levelezésnél a lakosság segítségét veszik igénybe olyformán, hogy leveleikre munkaadó vagy más megbízható ismerősük címét használják. Figyelmezteti a hatóság a közönséget, hogy a nevékre érkező, de hadifoglyoknak szóló levelet azonnal adják át a hatóságnak, mert a levélcsempészet elősegítője ellen a legszigorubbán fog a hatóság eljárni.

A vágómarhák átvétele. A hatóság közhirre teszi, hogy az I. számú hadsereg parancsnokság Székelyudvarhelyen a hadtáplálománál vágómarhák átvételére vásárlási helyet létesített. Az átvétel minden hónap 5. és 20-án a hadtáplálomás raktáránál történik bizottság által. Az átvétel suly szerint történik hatóság mérleg által. Az eladó állatot a lemérés előtt 6 órában belül etetni vagy itatni nem szabad. Az állatok reggel 8 órától délután 2 óráig lesznek felügyelet alatt s csak azután lesznek lemérésre. Az ár minőség szerint tehénnél 3 kor. 85 fillér, ökörnél 4 kor. 20 fillér kilogramonként s az élősúlyból 3% levonásával.

Adományok a Vas-Székelyre.

A „Vas-Székely“-re a következő adományok folytak be: Csegezi Tamás jegyző Ádamos 4 K, Br. Bánffy Kázmér főispán Nagyenyed 50 K, Ötvös Lajos ügyvéd Kolozsvár 5 K, Sasa Béla egyetemi tanár Debreczen 2 K, Kun Béla keresk. Helyben 20 K, Folberth Gusztáv pt. Helyben 20 K, Dezy Lajos s.-lelkész 20 K, Boromiszta Tibor püspök Szatmár 40 K, Aczél Odóu főmérnök Csikszereza 12 K, Zayzon Géza főmérnök gyűjtőívén Brassó 50 K, Tana Sámuel pü-igazgató gyűjtőívén Segesvár 73 K, Stauble Dezső kgyező

gyűjtőívén Hosszuaszó 24 K, Nagy Erud erdómérnök Teke 5 K, Szabó Antal kath. kántor Helyben 20 K, Róm. kath. leányisk. II. oszt. Helyben 50 K, Kerekes Béla műszaki tan. gyűjtőívén 30 K, Nagy Kálmán törv. bíró Helyben 20 K, Nagy Ferencz Helyben 10 K, Burdás János főerdőtanácsos gyűjtőívén Szászsebes 28 K, Kárpiss János igazgató gyűjtőívén Gyulafehérvár 50 K, Pigethy Lajos pü. tanácsos gyűjtőívén Kolozsvár 12 K. Összesen 545 K. Hálás köszönettel az Előkészítő hivatal nevében Embery Árpád titkár.

Gazdasági mozzanatok.

— A Gazdasági felügyelő jelentése —

Szeptember hónapban száraz meleg időjárásunk volt. A cséplés legtöbb helyen befejeztetett, a tengeri törőse folyamatban van, a termés a szárazság miatt közepes. A burgonyatermés közepesen aluli.

Szeptember havában három község részére 3 darab tenyészbikát, egy község részére 1 darab tenyészkanu szereztetett be a vételár 15—20% kedvezményével.

A marosvásárhelyi miniszteri kirendeltség által megküldött 200 métermázsas „Szakács“-féle uemesített őszi buza vetőmag kiosztatott.

A vármegye alispánja által a Kolozsvári Miniszteri Kirendeltség útján a Gazdasági Felügyelőség átvett és kiosztott: 1. Fenyéd, Máréfalva, Felsőboldogfalva, községek részére 113 darab szarvasmarhát 73755 K, 2. Atyha község részére 46 darab szarvasmarhát 25882 K, 3. Agyagfalva, Székelymagyaros, Zetelaka, Szeatkeresztbánya községek részére 53 darab szarvasmarhát 29257 K, 50 fill. 4. Kápolnás és Szentgyházafalu községek részére 303 darab szarvasmarhát 229380 K, 5. Székelyudvarhely város és Ábránfalva község részére 83 drb szarvasmarhát 53600 K. Összesen 598 darab szarvasmarhát 411.874 K. 50 fillér értékben.

A Marosvásárhelyi Miniszteri Kirendeltség által ide küldött használt katonai szekerekből gazdáknak 32 darab 70 K.-tól 180 koronáig való árban eladatott.

A Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron létesítendő Fogyasztási szövetkezetek előkészítő munkálatai annyira előre haladtak, hogy mindkét szövetkezet a „Hangya“ kötelékében rövid idő alatt működését meg fogja kezdeni.

HIREK.

Székelyudvarhely, okt. 14.

A mi hőseink.

Szabó Ferencz róm. kath. tanár.

Ismét elmerült egy sarka az élet hullámozó tengerének szirtjei között. Új és városunkban nem ismeretlen név került a hősök galériájába szomorú, de egyben szeretetteljes emlékezésünk legbőve lelkiismeretünk előtt, hiszen a férfikor küszöbén letört életének folytatása van ott, a hová a szeretet, a honfui szeretet vértanúi költöznek. Él a halott, él a sirontuli létben s él a sirontuli emlékezésben; él nemcsak szeretett kártársai lelkében, hanem mindannyiunk között, a kik nemes ambíciójától áthatott lényének s ifjú férfikora igen sokat ígérő rátermettségének megfigyelői lehetünk.

Szabó Ferencz honvéd zászlós hősi halált halt. A szomorú hír fájó sebet ütött mindazok lelkében, a kik egy szeretettel, megértéssel, szakképzettséget és igen sok jóindulatot kifejtő egyéniséget a kártársi és emberbaráti szeretet melegéivel vették körül.

Szabó Ferencz r. kath. főgimnáziumi tornatanár hősi halála pótolhatatlan veszteséget jelent az intézetnek épen úgy, mint annak a székely társadalmi körnek, melyben férfias alakja gyakorta megfordult. A kötelességérzet volt legfőbb tulajdonsága, azé a kötelességérzet, mely áthatja reményünk mindama napszámását, a ki az oktatás-nevelés tövises pályáját járja. Kötelességérzeténél csak honfui szeretete volt nagyobb. Ennek bizonyítására nem is kell mérvadóbb érv, mint hősi halála, melyet ott, a talian fronton, mint mondani szokta: „a becsület mezején“ hozott áldozatul a szent ügynek s mintaképp az ifjúságnak, melyért ifju szívének egész melegével iparkodott az emberileg legfőbbkétesebbet alkotni.

Jellemét, mint székely katonát s mint az egész székelyság egyéniségét felölelő karakterisztikus vonásait igen hiven és találóan cselelti egyik bajtársa az intézet igazgatójához küldött szomorú értesítésében, mely Szabó Ferencz alakját fénylő gloriával vonja be Hadd álljon itt szöszorint a jellemzés remeke, mely egyben az igazság legbővebb kifejezője is:

— A székely a veszély elgondolásán elkomorodik

végzetét megsírhatja; ha méltanytalanság éri: zugolódik, de az ilyen helyzetekben ajka nem vibrál, lábai nem inognak, az ördögi tánczban — mely tombol körülé — győyörködik s büszkén megy előre. Ő is ilyen székely katona volt. Ajkán a honvéd jelszóval ment előre a első volt, a kinek nemes életét kioltotta az ellenség gránátja.

— Sajnáljuk a jó barátot, bajtársat — ira a harcban osztályosa — de hasonlóképpen fáj nekünk is korai elmulása, eltávózása. Szász József.

Ugron Gábor miniszter üdvözlése.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága őszi rendes közgyűlését e hó 31-én tartja meg. A közgyűlés elé a rendes tárgysorozati tárgyakon kívül egy indítvány is kerül, mely a belügyminiszter ellen indított hajzát megbotránkozásal visszautasítja és a székely minisztert a megye közönségének bizalmáról biztosítja. A közgyűlési tárgyakkal. nevezetesen ezen indítványval is, az állandó választmány Lengyel György dr. főispán elnökletével 11-én tartott ülésében foglalkozott, azokat tárgyalta s javaslatait elkészítette. A belügyminiszter üdvözlésére vonatkozó indítványt Báró Daniel Lajos, Pál István, Dr. Pál Árpád, Szentkirályi Ferencz és Ugron Ákos nyújtották be s az a következőleg szól:

— Mélyen megbotránkozva azon ildomtalan hajsza felett, melyet a magyar sajtó némely organuma Ugron Gábor belügyminiszter ur ő exczellenciája személye iránt azon határozott tendenciával indított, hogy belügyminiszteri állásában lehetetlenné téve, őt távozásra bírja, de legalább is nagymértékben elkedvetlenítse: Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága a kifejtett sajtó hajsztát elítéli és Ugron Gábor belügyminiszter urral szemben teljes bizalommal viseltetve, bizalmának és tiszteletének kifejezést adni.

Az állandó választmány az indítványt többek hozzászólása után egyhangulag elfogadta.

Az oláh invázió leégett házai. Az erdélyi kormánybiztos felhívása alapján Sebési János alispán intézkedett, hogy az oláh invázió alatt vármegyénkben a tűz martalékává lett épületekben történt kár megállapíttassék. Az e végett Szabó Gábor járási főszolgabíróból, Székelyhidly V. gazdasági felügyelőből, Tolnay Ödön főmérnököl és a kormánybiztos más szakközgeiből alakított bizottság működését folyó hó 18-án Szentgyházafaluban megkezdi. A bizottság feladata lesz az összes leégett házakra adandó segély és anyagok megállapítása.

A ref. kollegiumban a bairatások f. hó okt. 2—3. napjaiban tartattak meg. Felvételt az I. o.-ba 42, II. o. 29, III. o. 30, IV. o. 30, V. o. 34, VI. o. 26, VII. o. 15, VII. 8; összesen 214 tanuló, kik közül 29 (fiú 7, leány 22) magántanuló. A kollegiummal kapcsolatos internátusban és konviktusban elhelyezést nyert 80. A menekülés okozta szétszóródást és az iskolai év megkezdésének eltulodása különösen az internátussal érezteti káros katasát, mivel itt a férőhelyeknek fele sem volt betölthető. Egyébként a régi épületek s az új épületben a természettudományi előadó termek, szertárak, tanári tanácskozónak és igazgatói irodának visszanyerése következtében az elhelyezkedés a tanulók mérsékelt létszáma mellett kellően sikerült s a tanítás okt. 5. óta zavartalanul folyik.

Fogyasztási szövetk. alakuló gyűlése. A székelyudvarhelyi Fogyasztási szövetkezet alakuló gyűlését ma, 14-én vasárnap, délután 3 órakor tartja meg a vármegyei ház nagytermében. Az intézéség ez uton hívja fel mindazokat, a kik a Fogyasztási szövetkezetbe részvényt jegyeztek, hogy a gyűlésen megjelenjenek s egyidejűleg a jegyzett részvényért járó összeget hozzák magukkal.

Méhészeti közgyűlés. Az Udvarhelyvármegyei Méhészeti-egyesület október hó 23-án, kedden, délután fél 3 órától kezdődőleg Székelyudvarhelyt a róm. kath. elemi fuiskola nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai ezuton hivatalnak meg. Tárgy: 1. Az Erdélyrészi Méhészegylet átiratának tárgyalása a *Méhészeti Közlöny* előfizetésének felemelése tárgyában. 2. Miniszteri leiratok és rendeletek tudomásul vétele. 3. Felhatalmazása az elnökségnek telekvásár tárgyában. 4. Pál Lajos v. tag

előadása a módosított átmeneti kaptárról. 5. Indítványok. (Indítványok 2 nappal a közgyűlés előtt benyújtandók.) Közgyűlés előtt d. u. 2 óra-
kor választmányi ülésre a vál. tagok kéretnek megjelenni.

Panaszos levél. A következő sorokat vet-
tük: Székelyudvarhely város közönségének egyet-
leu szorakozását, ha ugyan azt szorakozásnak
lehet nevezni, az az egy—másfél órai séta ké-
pezi, melyet a napi munka után esténként 6—8
óra közt végez. Sajnos, ezt az egészségi szem-
pontból végzett sétáját alaposan megzavarják
azok a szekerek, melyek minden csatornázás nél-
küli városban csak az éjszaka beálltával indul-
nak szagos utjukra. Itt alig állott be az est, úgy
félhét táján hatalmas zörgéssel már felvonulnak,
dögletes illattal telítve éppen a város főutcáját.
Ugy gondoljuk, hogy ezek a szekerek a rendele-
tet kijátszadják a csakis ekként kezdhetnek az
esti órákban az üzlethez. Miudenesetre szüksé-
ges, hogy a rendre és illemre a vállalat kioktat-
tassék, melyet a rendőrség szives figyelmébe
ajánlunk. Tisztelettel —y.

Inások az utcán. Mostanában gyakran
hallunk panaszokat arra nézve, hogy az iparos
tanulók magatartása és utcai magaviselete tür-
hetetlen. Napközben ritkán lehet őket az utcán
látni, de iskolai órákra menet vagy jövet igazán
botránys hanczurozást visznek véghez. A falakat,
kapukat összeviszsa rajzolják erkölcselen kar-
czolatokkal, a kerteket döngetik, huszárosan ká-
romkodnak, becstelen beszédeiket hangosan vég-
zik, hogy az utcánjárók megbotránkozva mennek
el mellettük, sőt berondítják az utcákat és czi-
garettáznak úgy, mintha a trafik csak egyedül
nekik szolgáltana dobányt. Szükséges, hogy egy
a mesterek, mint az iskola, sőt a rendőrség is
szigoruan fellépjen és eljárjon ezek ellen a mozs-
datlan száju ficzók ellen.

Nyilvános nyugtázás. A következő sor-
ok közlésére kértek föl: A tüdőbeteg munkások
szanatóriumára a mai napig még befolytak a kö-
vetkező adományok: Székely juhturógyár rt. 20
K, Ganz-féle villamossági rt. 10 K, Kovács Erzsé
5 K, Hirsch Hermann 4 K, Benedek Béla, Be-
nedek Géza, Buchsbaum Dezső, Kassay F. István,
Konrad Albert, Ambrus Pál, Verestői Dániel, N.
N., N. N. 2—2 K. N. N., N. N. 1—1 K, össze-
sen 59 K, a már befolyt 501 K-val összesen 560
K. Szives adományokért legbálsabb köszönetün-
ket nyilvánítjuk. Ker. munkabiztosító pénztár:
Bartók István elnök. Vajda Dezső ig. h.

KÖZGAZDASÁG.

A vármegyei Gazdasági egyesület választmányának ülése.

— A földmivelésügyi minisztert az egyesület üdvözlöi. —

A Gazdasági egyesület választmánya e hó
9-én tartotta rendes választmányi ülését, melyre
a tagok szép számmal jelentek meg.

Ugron Ákos napirend előtti felszólalásra
kérvő engedélyt, lelkes szavakkal emlékezett meg
Mezőssy Béla földmivelésügyi miniszter közéleti
működéséről, aki már mint Darányi államtitkára
elévülhetetlen érdemeket szerzett földmivelés-
ügyünk felvirágoztatása körül, s a ki most mint
miniszter bátor kézzel ütött részt a jogosulatlan
nyereségeket harácsoló pénz hatalmasságok között,
amiért az agrár érdekek halálos ellensége a
„Világ” részéről a legqualifikalhatatlanabb táma-
dásban részesült; indítványozta, hogy e támadás
felett fejezze ki a választmány megbotránkozását,
biztosítsa önmagméltségát bizalmáról és támoga-
tásáról. A választmány az indítványt egyhangulag
elfogadta, azon hozzáadással, hogy a határozatról
az elnökség táviratilag értesíti Mezőssy Bélát.

Örvendetes tudomásul vette a választmány,
hogy Sebesi János alispán egyesületi alelnök buz-
golkodására, a földmivelésügyi miniszterium 600
métermázsza buza vetőmag beszerezhetését enge-
délyezte, amely vetőmag ára már kifizetve van,
s remélhető, hogy az mihamarább meg fog ér-
kezni. A mezőgazdaságban foglalkozó hadifoglyok
legkisebb munkadíja napi 30 fillérben állapít-
tatott meg, de ennél nagyobb díjat is fizethet de
10 naponként 25 K-nál nagyobb összeget a fo-

goly kézhez nem kaphat, az esetleges nagyobb
összeget a munkaadó köteles a hadifogoly javára
irni és távozásakor az illetékes táborba átutalni.
A fogolytartókra nézve fontos tudnivaló az, hogy
a munkaadó a bérmiumuma kifizetését szabály-
szerűen igazolni köteles, amennyiben ezt nem tudá
igazolni a járulék újrafizetésére lesz kötelezve.

A Post-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei gazda-
sági egyesület mozgalmat indított arra, hogy az
egy- vármegyék szabályrendeletileg kötelezzék a
gazdákat a buzavető megcsávázására. Az eszmét
a választmány nagyszabásúnak találva, átír az
alispánhoz a szabályrendelet megalkotása iránt.

Etéd község azon kérvényét, hogy közte-
nyészetébe egy darab nyugati fajta bikát alkal-
mazhasson, ajánlattal terjeszti az alispán elé azon
megszorítással, hogy erd. magyar fajta 180 drb
tehén részére előbb két megfelelő fehér bikát
szerezzen a község, csak miután ezek beszerez-
tettek, szerezzen be egy darab simenthali bikát.

A Gazdák Hadseregélyző Országos Bizottsága
a vármegyei gazdaközönségét újolag felhívja ada-
kozásra, a választmány az egyesület részéről 200
K-val a gyűjtést megkezdi, s kéri a gazdákat,
hogy adományaikkal járuljanak hozzá az alap
megteremtéséhez, hogy annak kamataiból a mi
vármegyénk hadiösvégyei és árvái is segíyezhe-
tők legyenek.

Több kisebb fontosságú tárgy elintézésé-
után elők megköszönte a megjelentek részéről
tanúsított érdeklődést és az ülést bezárta.

Felolós szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Kiadó emeleti lakás

Kossuth-utcában 5 szoba, előszoba, fürdőszoba,
cselédszoba, konyha, kamarával 1918 április
hótól. E lakáshoz tartozik a padlásnak fele. 2
lóra istálló, kert (1/2) és más mellékhelyiségek.
Tudakozódhatni a kiadó hivatalban.

Női segéderők felvétele.

Az I. Hadseregparancsnokságnak nagyszám-
ban szüksége van női segéderőkre (irodistákra,
segéderőkre, betegápolónőkre, gazdaszonyokra, sza-
kácánőkre, konyhalányokra, pinczernőkre, szoba-
nőkre, mosónőkre, vasalónőkre, küldőnőkre,
surolókra és más hasonló házi személyzetre.)

Az egyes csoportok fizetése a következő:

1. Irodai munkaerők 120—160 K havonta.
2. Segéderők bakteriol. és röntgen laborato-
riumba 200 K havonta.
3. Műszaki segéderők fogászati intézetnél
120 K havonta.
4. Hivatásos betegápolónők 3—4 K naponta.
5. Kíséző betegápolónők 3—4 K naponta.
6. Gazdaszonyok 100—120 K havonta.
7. Szakácsnők, szabónők, mosónők, vasaló-
nők és sültődei személyzet 60—90 K havonta.
8. Házi cseléd (küldőnők, takarítónők)
30 K havonta.

Ezenfelül valamennyi csoportok számára
teljes ellátás.

A pályázók felvételi kérvényei „I. Hadsereg-
parancsnokság pótlásügyi kirendeltségéhez Tábori
posta 170 intezendők.

Valamennyi kérvényhez melléklendő: erkölcsi
bizonyítvány, politikai megbízhatósági bizonyít-
vány, lehetőleg iskolai végzettségi bizonyítvány,
valamint a megelőző munkaadók bizonyítványai.

A magyar értelmiség
politikai napilapja

AZ UJSÁG

Előfizetési árak

Egy évre . . . K 38—
Félévre . . . „ 19.—
Negyedévre . . . „ 9.50
Egy hónapra . . . „ 3.50

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

Eladó tűzifa.

Nagygalambfalván, a falu incesó végénél,
vashidnál a patakon felmeve, országút mentén,
1 kilométerre a vasuti állomástól, **42 holdnyi
erdő**, — Várfelei — mintegy 1500 méter-ölyvi
fiatal **bükk** és **gyertyánfa** és ennek 330
méterölyvi **ágtája** egy tömegben, az összes ha-
sitható faállománya **eladó és azonnal át-
vehető**. A fiatal bükk és gyertyánfa úgy ég,
mint a száraz tűzifa, de jobban melegít.

Ugyancottan **Vizen tül** erdősegeinkből
részbeni vágás és beazállításra egyes öleket is
adok ki vállalkozóknak. Egy ölet magának szál-
lit, egyet nekem Székelyudvarhelyre, és így pénz
nélkül, kevés munkával olcsó tűzifához juthatnak.

Székelyudvarhelyt egy szekér tűzifa 55—65
sőt 70 korona is van, mi később még drágább
lesz, és így itt eladva a részét, igen szépen ke-
reshet. Érte- **Koncz Ármin** gyógyszer-
kezhetni: **Koncz Ármin** rüsszel
Székelyudvarhelyt.

Kiadó lakás.

Árpád-utca 6. sz. alatti emeleti lakás, mely áll
3 szoba, fürdőszoba, konyha és mellékhelyisé-
gekből, kiadó.

Fábián József székelyudvarhelyi gőz-
malma állandóan műkö-
désben van, örletni háromféle lisztet lehet. Nem
igaz az a kőszá hir, hogy a rendes 10%-os
vámnál többet vennének. Egyszersmint kéretik
a n. é. közönség, hogy a jelen alkalmat az ör-
lésre használja fel, hogy esetleg torlódás ne
forduljon elő.

Eladó lakás Solymosi-utca 5. Érte-
kezni Király-utca 35.

Két udvari szoba és konyha Deák-tér 10.
sz. ház emeletén évi 480 kor. bérért azon-
nal kiadó. Felvilágosítást nyújt a hely-
színen a Casino szolgája.

Batthyány-tér II. szám alatt elvállalom női velour,
filcz és bársony kalapok átalakítását és díszítését.

Eladó telek.

Malom-u. 48. sz. alatti telek a hozzávaló építési anvá-
gokkal, fa, deszka, mész, ablakok, ajtók, valamint 150
kőbméter homok jutányosan eladó. Építési terv is van.
Felvilágosítás kapható Báthory-ut 5. szám alatt.

**Egy Schunda-féle pedé-
los czimbalom eladó.**
Czim a kiadóhivatalban.

2 diáknak lakást a dok
Petőfi-utca 31. szám.

Helybeli tisztítkezde havi díjazás
ellenében zongorát bérelne. Czim: a
kiadóhivatalban.

Tanonczot felvesz e lap könyvnyomdájá.

Vendéglő átvétel és megnyitás.

A Bethlen u. és a Barompiac szegletén álló

Székely-vendéglőt

átvettem és azt saját kezelésemben fogom
vezetni.

**Izletes ételek, jó borok,
előzékeny kiszolgálás.**

A t. uri vendégek részére
külön szobák.

**Házi koszt házban és házon
kívül.**

Szives látogatást kér tisztelettel

SOHR HENRIK,
üzletvezető.